

Gemeente Zaanstad
T.a.v. het college van B&W
Postbus 2000
Stadhuisplein 100
1506 MZ, Zaandam

Zaandam, 28 oktober 2024

Voordracht gemeentelijke monumentenstatus ensemble loodsen en slagenlandschap 'De Held Jozua' (RM 40094)

Geachte College van de Gemeente Zaanstad,

Vereniging Zaans Erfgoed en Vereniging Historisch Zaanstad dienen in het belang van cultuurhistorie en het nabijgelegen monument 'de Held Jozua' een voordracht in voor het aanwijzen van de (hout) loodsen die zich bevinden rondom de aanwezige Rijksmonumentale molen.

Dit verzoek staat los van het geldende convenant tussen Vereniging Zaans Erfgoed (VZE) en de gemeente Zaanstad. Het is voor ons als verenigingen van zo'n groot belang dat wij graag zien dat uw college dit behandelt volgens Artikel 2.5 Zorgplicht voor toestand onroerend cultureel erfgoed als ook Artikel 4.2 uit de geldende verordening voor de fysieke leefomgeving met daarin de wettelijke grondslagen zoals beschreven in artikel 3.16 van de Erfgoedwet. Wij gaan uit van een spoedige behandeling met voorbescherming van genoemde loodsen en zien een ontvangstbevestiging en datum voor behandeling in het college graag tegemoet.

Reden

De molen en zijn slagenlandschap met loodsen is al 300 jaar een icoon van het Westzijderveld. De plek heeft zeer hoge geografische/ landschappelijke/ situationele waarde, omdat de molen nog op de oorspronkelijke plek staat met de oorspronkelijke verkavelingsstructuur, een langgerekt stuk weiland met daaromheen sloten. Bij het ontwikkelen van de wijk Westerwatering is de molen als herkenbaar en onomstotelijk bewijs van de geschiedenis bewaard gebleven. Het ontving de Rijksmonumentenstatus en kon inclusief boomsloot en loodsen voort blijven bestaan.

Het advies was destijds om de molenbiotoop in leven te houden. Monumentale molens in werkzame staat houden is en blijft een belangrijk onderdeel van het rijks erfgoedbeleid. Zo kan de molen werkend blijven. Met de huidige signalen van losse verkoop van parkeerplaatsen, afsplitsing van eigendom en het verlenen van recht van overpad voor

autoverkeer langs de molen lijkt deze balans onherstelbaar verstoord te worden. Onze conclusie is daarmee dat de omschrijving van het landschap en bijgebouwen rondom de molen middels het omgevingsplan onvoldoende bescherming biedt. Het wordt zo voor een werkende molen steeds moeilijker om inkomsten te genereren.

Toedracht

Nu de indeling van de omgeving zodanig aan verandering onderhevig is, is er een acute dreiging voor het ensemble. Wij willen de (toekomstige) eigenaar behoeden voor het indienen van plannen die ten koste gaan van de monumentale waarden van de aanwezige molen, het slagenlandschap en het Zaanse cultuurlandschap. De bestemming van de loodsen als appartementen of hotelaccommodatie (zonder inkomsten te genereren voor de molen) is volstrekt conflicterend. De gemeente heeft in haar omgevingsplan omwonenden de garantie gegeven dat de molen, het landschap en het aanwezige publieke groen voor hen beschermd worden.

Door de intensivering van appartementencomplexen dan wel hotel rond de molen en de recent verkochte eigendommen op het Held Jozuapad is er voor het restaurant dan wel toekomstige horeca geen geldige parkeernorm te behalen. De oplossing door te parkeren op eigen terrein door de bewoner achter de molen bedreigt daarbij ook nog eens het model van de Rijksmonumentale molen waar meerdere keren per dag een auto over het terrein en langs de wieken moet gaan rijden.

Onze hoop is dat met de bescherming een plan ontwikkeld kan worden dat ten goede komt aan de sociale cohesie, het erfgoed en de maatschappelijke bestemmingen in de wijk. De 'groene oase', de 'Veldmuis' en ook de molen zijn allen bestemmingen zonder autoverkeer voor de jongste bewoners als ook de oudere bewoners die in de nabijheid van woonomgeving een plek voor ontspanning zoeken. Het zou zeer passend zijn als de houtloodsen terug worden gegeven aan de molen dan wel ingezet worden ten behoeve van sociaal maatschappelijke doelen voor de wijk.

Reeds onderzocht

De schuren zijn authentiek en bevinden zich op de oorspronkelijke locatie. De cultuurhistorische verkenning is in handen van de gemeente. U heeft met uw eigen vakafdeling (erfgoed) in mei 2017 een onderzoek gedeeld dat onomstotelijk de kwaliteit van het ensemble molen, houtloodsen en slagenlandschap onderschrijft.

Voordracht gemeentelijk monument

Wij verzoeken u dan ook op basis van de reeds gemaakte redengevende omschrijving (dan wel cultuurhistorische verkenning), de bijgebouwen aan te wijzen als gemeentelijke monumenten dan wel in voorbescherming te nemen. Hierbij maken we gebruik van onze status als rechtspersoon en vragen wij per direct voorbescherming aan tot uw college tot een definitief besluit is gekomen.

Hoogachtend,

Namens Vereniging Zaans Erfgoed
Peter Tange (voorzitter)

[Redacted signature]

voorzitter@zaanserfgoed.nl

Tel. [Redacted]

Namens Historisch Zaandam
Paul Vreeken (voorzitter)

[Redacted signature]

pvreeken@chello.nl

Tel. [Redacted]

* Een afschrift zal verzonden worden aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Correspondentieadres;
Secretariaat Vereniging Zaans Erfgoed t.a.v. Francis Engels
De Kiel 58, 1502 GP Zaandam, secretariaat@zaanserfgoed.nl
Tel. [Redacted]